

ลายผ้าไทย.....ลายเกิดจากอิทธิพลของสัตว์

นำเสนอเมื่อ : 19 ก.ย. 2552

วิถีชีวิตของคนไทยนั้นมักแฝงไปด้วยความเชื่อต่าง ๆ นานา ซึ่งความเชื่อเหล่านี้เป็นบ่อเกิดแห่งวัฒนธรรมอันดีงาม โดยสอดแทรกเข้าไปในรูปแบบการดำรงชีวิต ภายทอดออกมาในชีวิตประจำวันที่เราเห็นได้พบเห็นกันอยู่ทั่วไป

ดังตัวอย่างที่จะหยิบยกมาด้านล่าง ซึ่งก็เป็นตัวอย่างของการถ่ายทอดวัฒนธรรมอันดีงามของเราเช่นกันค่ะ

ลายนกยูง

นกยูงเป็นสัญลักษณ์ของความสวยงาม เป็นสัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์ลายนกยูงนี้ปรากฏอยู่ในลายมัดหมี่ตั้งแต่สมัยก่อนมาจนถึงปัจจุบัน

ผีเสื้อ

ผีเสื้อนี้ชาวบ้านมีความเชื่อว่าเป็นสัตว์ที่มีความสวยงามและรักอิสระความสงบถ้านำเอามาเป็นลายของผ้าแล้วจะทำให้คนนั้นมีนิสัยเหมือนกับผีเสื้อคือมีทั้งความสวยงามและความสงบเรียบร้อย

ลายพังพอน

ชาวบ้านมีความเชื่อว่างูพังพอนเป็นสัตว์ที่มีความอดทนและแกร่งกล้าที่เอาชนะงูได้ทั้ง ๆ ที่งูเป็นสัตว์ที่มีพิษมากพังพอนยังเอาชนะได้สิ่งเหล่านี้ทำให้ชาวบ้านนำเอามาเป็นลายในการมัดหมี่การทำลายนี้เพื่อจะให้คนได้สำนึกตนว่า จะต้องมีความอดทนต่อสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบด้าน และพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ต่อไป

ลายเขี้ยวปลา

ชาวบ้านมีความเชื่อว่าการที่เอาลายสัตว์น้ำที่เห็นอยู่ทุกวันมาทำเป็นลายแล้วคงจะสวยงามซึ่งช่างผู้มัดหมี่ว่า เกิดจากความคิดของตนเองที่ไปเห็นและมีประสบการณ์ในการนำปลาไปประกอบอาหาร เห็นว่า เขี้ยวปลาสวยดีจึงนำเอามาทำเป็น ลายของผ้ามัดหมี่และผาขีด

ลายแมงป่อง

ชาวบ้านมีความเชื่อ ว่า สัตว์ตัวเล็กนิดเดียว

ทำไมจึงมีพิษมากมายนักสามารถทำให้คนอื่นได้รับความเจ็บปวดได้
การที่ชาวบานนำเอามาทำเป็นลายนี้ก็เพราะว่าจะได้ชมขวัญศัตรู
อีกประการหนึ่งคือเป็นการแสดงฝีมือในการมัดหมี่ลายนี้เพราะ เป็นลายที่ละเอียดและมีความประณีตมาก

ลายปีกไก่

การทำลายปีกไก่ของผ้ามัดหมี่และผ้าขีดชาวบ้านบอกว่าปีกไก่เวลากางปีกออกมาจะสวยงามมากแสดงความเป็นเอกลักษณ์และทรงในตัวเองฉะนั้นชาวบานจึงได้นำเอกลักษณ์ของปีกไก่มาเป็นลายของผ้ามัดหมี่และผ้าขีด

ลายม้า

ม้าเป็นพาหนะที่ดีที่สุดของคนและเป็นสัตว์ที่อยู่ใกล้กับคนมากที่สุดมีความอดทนเป็นเลิศลักษณะเหล่านี้จึงทำให้คนสมัยก่อนเอามาเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตหรือเอามาทำลาย ลายสิงโต

สิงโต

เป็นสัตว์ที่ชาวบ้านมีความเชื่อว่าเป็นเทพเจ้าแห่งสัตว์ป่าซึ่งแสดงความมีอำนาจมีวาสนาอยู่ในตัวฉะนั้นถ้าคนใดจะทอผ้าสำหรับคนที่เรานับถือและเป็นเจ้าใหญ่ญาติจะต้องทอด้วยลายสิงโตหรือถ้าใครได้ใส่ผ้าที่ทอด้วยลายสิงโตก็แสดงว่าคนนั้นเป็นคนที่มีวาสนามีคนนับหน้าถือตาเป็นอย่างมาก

ลายเสือ

เสือเป็นสัญลักษณ์ของความขี้เกรง ความหยิ่งผยองความมีศักดิ์ศรี
ดังนั้นชาวบ้านจึงมีความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องนี้มากจึงได้นำเอาลายเสือมาทอเป็นลายของผ้าเพื่อจะได้ให้ผ้าชนิดนี้ที่มีไว้ในครอบครัวยุคใดก็จะมีคนมาดูหมีไม่ได้ เป็นอันขาด

ลายช้าง

ช้างเป็นสัตว์ที่เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นใหญ่เป็นโตของผู้ที่ใฝ่ฝันและสัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์ความมั่งมีศรีสุขถ้าใครได้สัมผัสกับสัตว์ประเภทนี้แล้วจะมีความรุ่งเรืองการประกอบอาชีพก็จะมีความมั่นคง

ลายงูเห่า

งูเห่าเป็นงูที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในบรรดาทั้งหลายชาวบ้านจึงมีความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องงูนี้มากคือถ้าจะเอางูมาทำเป็นลายของผ้ามัดหมี่และผ้าขีดแล้วจะต้องดูก่อนว่าความเหมาะสมกับกิจอันนั้นหรือไม่

แต่สำหรับหญิงที่แต่งงานแล้วสามารถสวมใส่ได้โดยไม่มีใครว่าได้เพราะหญิงที่แต่งงานแล้วพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหา และสามารถแก้ปัญหาได้อีกอย่างหนึ่ง ถือว่าหญิงแต่งงานนั้น เป็นคนสมบูรณ์แล้วในชีวิตดังนั้นเลยจะไม่ทอปนเปกันเป็นอันขาด

ที่มา : พิพิธภัณฑ์ผ้า มหาวิทยาลัยนเรศวร <http://www.thaitextilemuseum.com>